

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG LEGFELSŐBB BÍRÓSÁGA

mint felülvizsgálati bíróság

Gfv. IX.30.293/2009/8.szám

A Magyar Köztársaság nevében!

A Legfelsőbb Bíróság mint felülvizsgálati bíróság a dr. Tóth T.Tibor ügyvéd által képviselt **I. rendű**, és **II. rendű felpereseknek**, dr. Antal Péter ügyvéd által képviselt **alperes** ellen kártérítés iránt a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Bíróságnál 7.G.15-07-040050 szám alatt indult és a Debreceni Ítéltábla Gf.III.30.332/2008/7. számú ítéletével befejezett perében az említett számú másodfokú határozat ellen az alperes által benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság mint felülvizsgálati bíróság a Debreceni Ítéltábla Gf.III.30.332/2008/7. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg 15 nap alatt az I. r. felperesnek 502.200 (Ötszázketttőezer-kettőszáz) forint, a II. r. felperesnek 104.780 (Száznégyszer-hétszáznyolcvan) forint felülvizsgálati perköltséget.

Ez ellen az ítélet ellen további jogorvoslatnak nincs helye.

I n d o k o l á s :

Mindkét felperes németországi honosságú gazdasági társaság, a II. r. felperes áruvásárlási szerződések közvetítését végzi. Szervezeti képviselője jogosult volt az I. r. felperes javára is szerződések aláírására.

Az alperes magyarországi székhelyű gazdasági társaság, főtevékenysége egyéb zöldség és gyümölcsfeldolgozás. Ügyvezetője önálló képviseleti joggal K B volt, aki egyúttal tagja és szervezeti képviselője a perben nem álló "H" Kft-nek is. A "H" Kft. megbízási szerződéses kapcsolatban állt a "V" Kft-vel, mint megbízottal vevők közvetítésére és külkereskedelmi szerződések előkészítésére. A "V" Kft. szervezeti képviselője T F volt.

T F - annak ellenére, hogy az alperessel sem munka, sem tagsági viszonyban nem állt és szervezeti képviselője sem volt - az alperes, mint konzervgyár nevében bemutatkozó levelet írt reménybeli vevőknek, - közöttük a II. r. felperesnek is - export lehetőségek céljából, majd 2005. január 25-én személyes találkozásra is sor

került a II. r. felperes ügyvezetője, az alperes ügyvezetője és T F között.

Többszöri e-mail váltás után a II. r. felperes 2005. május 18-án e-mailben vételi ajánlatot tett az alperesnek 2005. augusztusa és 2006. júliusa közötti időtartamra havi 4 - összesen 48 - kamion (1 kamion 4608 tálca, 1 tálca 12 doboz) 12/425 ml vákuumcsomagolt konzervkukorica megvásárlására, bontófül nélkül, 13° brix oldatban FOT (szállítóeszközre rakva) C2, 5 cm magas peremmel ellátott négyszínű tálcák felhasználásával a vevő által szállított címkézéssel ellátva 24 euro cent/doboz egységáron. Kérte az áruhoz IFS tanúsítvány beszerzését is. Ugyanakkor jelezte, hogy a vevője opciós jogot szeretne további 25 kamion termékre, e kérdésben a vevő a végleges döntést később hozza meg. Az ajánlatot az alperes még aznap azzal fogadta el, hogy a vételárát 24 euro cent/doboz helyett 25 euro cent/dobozban jelölte meg. A II. r. felperes 2005. május 23-án egy kész szerződésszöveget küldött az alperesnek, amelyben az árat 25 euro centben jelölte meg, a többi, korábban közölt kikötésre észrevételt nem tett. A szerződés szövege tartalmazott még egyéb kikötéseket is, így a minőségre, közösen vett mintára, illetőleg a joghatóság kikötésére vonatkozóan, ez utóbbi kikötésekről azonban később nem állapodtak meg. Közösen egyeztetett időpontban 2005. augusztusában a II. r. felperes meglátogatta B-ban a gyártóegységet. Az alperes 2005. szeptember 14-én termékhiányra - mintegy 30 %-os terméskiesésre hivatkozva áremelési igényt jelentett be, majd miután a II. r. felperes azt nem fogadta el, 2005. szeptember 28-án közölte, hogy a szerződéses kötelezettségének nem tud eleget tenni. A II. r. felperes 2005. december 8-án felhívta az alperest a teljesítésre. Az alperes azonban a teljesítést arra hivatkozással tagadta meg, hogy az I. r. felperessel nem áll szerződéses kapcsolatban, továbbá, hogy valójában nem is jött létre szerződés, csupán "előzetes megállapodás".

Az I.r. felperes keresetében állította, hogy közötte és az alperes között Magyarországon az 1987. évi 20. tvr-rel kihirdetett az Egyesült Nemzeteknek az áruk nemzetközi adásvételi szerződéseiről szóló, Bécsben, 1980. évi április hó 11-én kelt Egyezménye (a továbbiakban: Bécsi Vételi Egyezmény) szerinti adásvételi szerződés létrejött, és mert az alperes a teljesítést megtagadta a szerződésben kikötött vételár 25 euro cent és a szerződésszegés időpontjában érvényes piaci ár 28 euro cent közötti különbözetként 79,626,24 euro és ennek kamatai, a II. r. felperes pedig a szerződésben kikötött 2 %-os jutalék címén 13.271,04 euro és kamatai megfizetésére kérte az alperest kötelezni.

Az alperes a kereset elutasítását kérte. Azzal védekezett, hogy közötte és az I. r. felperes között szerződés nem jött létre. A saját szervezeti képviselője szerződési nyilatkozatot nem tett, és

nem is hatalmazott fel senkit arra, hogy a nevében szerződést kössön. Hivatkozott továbbá arra, hogy a szerződés azért sem jött létre, mert egy sor lényeges kérdésben a felek nem tudtak megállapodni.

Az elsőfokon eljáró Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Bíróság a 7.G.15-07-040050/28. számú ítéletében kötelezte az alperest az I. r. felperes javára 79.626,24 euro, a II. r. felperes javára 13.271,04 euro, mindkét összeg után 2006. január 1-jétől járó 4 %-os kamat és a perköltség megfizetésére. Megállapította, hogy az adásvételi szerződéshez a Bécsi Vételi Egyezmény írásbeli alakot nem rendel, az alperes nevében eljáró T F-nek az alperes szervezeti képviselője jelenlétében kifejtett tevékenysége, fellépése, az általa az alperes nevében e-mailben tett nyilatkozatok alapján elfogadta, hogy a képviseletének T F általi ellátásához hozzájárult az alperes, és a szerződés létrejöttének egyéb feltételei is fennállnak. A II. r. felperes 2000. május 18-án e-mailben szerződési ajánlatot tett az alperesnek, az alperes pedig ugyanezt az ajánlatot egyetlen feltétel, a vételár kivételével visszaigazolta. Az alperes az árat a II. r. felperes által ajánlott 24 euro cent/doboz helyett 25 euro cent/dobozban kérte meghatározni. Május 23-án a II. r. felperes teljes szerződés szöveget küldött az alperesnek, amelyben a vételárat 25 euro cent/dobozban elfogadta. Ezzel a Bécsi Vételi Egyezmény 8. cikk (3) bekezdése, 11. cikke, 14. cikk (1) bekezdése, a 18. cikk (1) bekezdése és a 19. cikk (2) bekezdése alapján érvényes adásvételi szerződés jött létre. Az alperes 2005. június 6-i üzenetére már a szerződés létrejötte után került sor. A bíróság megállapítása szerint a szerződés létrejöttét támasztotta alá a feleknek a szerződéskötést követően tanúsított magatartása is. Az alperes azzal, hogy a teljesítést megtagadta a szerződést megszegte, ezért a Bécsi Vételi Egyezmény 76. cikke alapján kártérítést köteles fizetni, e címen az I. r. felperes jogosult a szerződésben írt vételár és a szerződésszegéskori piaci ár közötti különbözetre kártérítés címén. A II. r. felperes keresetét is megalapozottnak találta, miután a felek jutalék fizetésében is megállapodtak.

A Debreceni Ítéltábla az alperes fellebbezése folytán hozott Gf.III. 30.332/2008/7. számú ítéletében az elsőfokú bíróság ítéletét a per főtárgya tekintetében helybenhagyta. Elfogadta az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást és osztotta annak jogi következtetéseit is. A másodfokú bíróság megítélése szerint nem volt jogi jelentősége annak, hogy a termék értékesítésére nem terjedt ki az alperes tevékenységi köre; a szerződés létrejötte független attól, hogy milyen volt a perben nem álló "H" Kft. és a "V" Kft. egymás közötti kapcsolata. Mindenben egyetértett az elsőfokú bírósággal T F képviseleti jogosultságát illetően, amely alapulhatott szóbeli felhatalmazáson, de akár ráutaló magatartáson is, az ügy körülményei pedig azt bizonyították, hogy nevezettnek

volt képviseleti jogosultsága. Elfogadta a másodfokú bíróság avonatközásban is az elsőfokú bíróság megállapítását, hogy a szerződés 2005. május 23-án a II. r. felperes által a vételár magasabb összegbeli elfogadásával létrejött. Álláspontja szerint e körben helyesen alkalmazta az elsőfokú bíróság a Bécsi Vételi Egyezmény 19. cikkének (2) bekezdését.

A jogerős ítélet ellen az alperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet, amelyben - tartalma szerint - annak hatályon kívül helyezését, az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását és a kereset elutasítását kérte. A másodfokú bíróság által elkövetett jogszabálysértést nem jelölte meg, kérelmében - tartalma szerint - a Pp. 206. §-ában írt, a bizonyítékok mérlegelésére vonatkozó jogszabályi rendelkezés megsértését állította.

Sérelmezte, hogy a másodfokú bíróság a fellebbezésében írtakkal érdemben nem foglalkozott, így nem vizsgálta, hogy az e-mail váltások alapján létrejött-e a szerződés. Állította, hogy az alperes üzleti tárgyalást egyik felperessel sem folytatott; közvetlen kereskedelmi tevékenységet maga nem is folytat; részben kapcsolt vállalkozásának minősül a "H" Kft., amelynek főtevékenysége a nagykereskedelem, így kereskedelmi ügyletekben ez a társaság járt el. Állította, hogy közötté és a T F ügyvezetése mellett működő "V" Kft. között megbízásos jogviszony nem volt, a "V" Kft. és a "H" Kft. között volt megbízásos jogviszony a szerződéskötés időpontjában. Az alperes tehát eladói pozícióba nem is kerülhetett.

Álláspontja szerint a szerződés azért sem jöhetett létre, mert május 23-án a vevő komplex "szerződés-tervezetet" küldött, amelyben elfogadta a 25 euro cent/darab árat, viszont olyan szerződési feltételeket is támasztott, amelyek addig a felek között fel sem merültek. Az alperes ezek közül "az átlagot meghaladó minőséget nem tartotta elfogadhatónak"; a maga részéről ragaszkodott az ellenminta letételéhez; nem volt tisztázott, hogy melyik élelmiszer törvénynek kell a terméknek megfelelnie; nem volt tisztázott a fizetés és a teljesítéshez szükséges okmányok köre; a szavatossági idő; szállítás tekintetében csupán optimális mennyiségről beszéltek, és tisztázatlan maradt a joghatóság (a választottbírósági kikötés) kérdése is. Ezek a szerződésben lényeges feltételnek minősültek. A Bécsi Vételi Egyezmény 19. cikkének (1) bekezdése szerint tehát nem tekinthető a szerződés létrejöttnek. A felek jelentőséget tulajdonítottak a joghatóság kérdésének (választottbírósági kikötés), a szavatossági idő meghatározásának és a minőség tanúsítás kérdésének.

A "szerződés-tervezetre" 2005. június 6-án a "V" Kft. válaszolt, ahol ezeket a kifogásokat felvetette. Miután a lényeges feltételekben megállapodás nem jött létre, így nincs olyan szerződés, amely az alperest köteleznél. A szerződés egyébként a Bécsi Vételi Egyezmény 8. §-ának (3) bekezdése szerint sem jött

létre. A német vevő ragaszkodott a szerződés írásban történő megkötéséhez, melyre nem került sor.

A felperesek felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős ítélet hatályban tartására irányult.

-.-.-.-

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

Alaptalanul sérelmezte az alperes, hogy a másodfokú bíróság érdemben nem foglalkozott a fellebbezésében foglaltakkal. A Pp. 254. §-ának (3) bekezdése szerint a másodfokú bíróság nem köteles a fellebbezéssel érintett kérdésekkel kapcsolatos, az elsőfokú ítéletben kifejtett azon jogi álláspontot újból megismételni, amelyekkel maga is egyetért. Ez esetben a másodfokú ítéletben csupán erre a körülményre kell utalnia. Foglalkozott viszont azokkal a kérdésekkel, amelyekben a fellebbezés kapcsán állást kellett foglalnia.

Alaptalanul állította az alperes, hogy közötté és a II. r. felperes között üzleti tárgyalásokra nem került sor, mivel T F-nek, aki a tárgyalásokat folytatta, nem volt képviseleti jogosultsága. E körben az eljáró bíróságok a bizonyítékok okszerű mérlegelésével jutottak arra a ténybeli következtetésre, hogy T F képviselőkénti eljárásához az alperes hozzájárult. Ami az iratokból megállapítható volt: az alperes nevében a II. r. felperessel (az I. r. felperes megbízottjával) T F tárgyalt, aki az alperes tudtával magát az alperes kereskedelmi igazgatójának tüntette fel. Azt, hogy a képviselet ellátása az alperes tudtával és hozzájárulásával történt bizonyítja az 1/F/17. sorszám alatt csatolt, az alperes 2003. október 11-ei levele, amelyet T F, mint kereskedelmi igazgató írt alá, valamint az F/18. sorszám alatt csatolt, 2005. január 11-én kelt T F által a vevőhöz intézett levél, amelyben elnézést kért a késői válaszáért, de a II. r. felperes a gyártót (az alperest) kereste meg, a kereskedelmi igazgatóság viszont B-ben van. Nyilván az alperes juttatta el a vevő levelét T F-hez, amelyre január 11-én válaszolt. T F és az alperes szervezeti képviselője személyes találkozón is részt vett a vevő képviselőjével, ahol az alperes ügyvezetőjének jelenlétében adta át az iratokhoz csatolt névjegykártyát a kereskedelmi igazgatókénti működéséről. A szerződés feltételeinek kidolgozásában, és az e-mail váltásokban is T F vett részt, T F közreműködött a 2005. augusztusi felperesi gyárlátogatás megszervezésében is, ahol a II. r. felperes képviselője személyesen is találkozott az alperes törvényes képviselőjével. A bizonyítékok okszerű mérlegelésével, nem iratellenesen állapították meg a perben eljáró bíróságok, hogy T F az alperes képviseletében járt el, az alperes beleegyezésével.

A rendelkezésre álló bizonyítékok, a felperesek perbeli nyilatkozatai nem támasztják alá, hogy a felperesek a szerződés létrejötté feltételének tekintették a szerződés írásba foglalását, így az írásba foglalás hiánya miatt a szerződés létre nem jötté nem állapítható meg.

Helytállóan állapították meg az eljáró bíróságok, hogy a Bécsi Vételi Egyezmény 14. cikk (1) bekezdés, 18. cikk (1) bekezdése és 19. cikk (2) bekezdése szerint a felek között az adásvételi szerződés létrejött. A 14. cikk (1) bekezdése szerint valamely személyhez címzett szerződéskötésre irányuló javaslat akkor minősül szerződési ajánlatnak, ha kellően meghatározott és jelzi az ajánlattevőnek azt a szándékát, hogy elfogadása esetén magát kötelezettségben állónak tekinti. A javaslat akkor minősül meghatározottnak, ha megjelöli az árut és kifejezetten vagy értelemszerűen megállapítja a mennyiséget és az árat, avagy rendelkezéseket tartalmaz ezek meghatározására. A 18. cikk (1) bekezdése szerint pedig elfogadásnak minősül az ajánlat címzettjének ezirányú nyilatkozata vagy az elfogadásra utaló magatartása.

A perbeli esetben a szerződési ajánlatot a II.r. felperes tette 2005. május 18-án. Ebben pontosan meghatározta, hogy milyen mennyiségű, milyen fajta termékre van szüksége, meghatározta annak súlyát, csomagolását, elkészítési módját (13° brix oldat), az átadás helyét, szállítóeszközre rakva, a szállítás ütemezését, valamint annak vételárát. A szerződési ajánlat tehát teljes egészében megfelelt a Bécsi Vételi Egyezmény 14. cikk (1) bekezdésében foglaltaknak. Az alperes ugyanezen a napon tett elfogadó nyilatkozatának címe az volt, hogy "A megrendelés visszaigazolása." A termék mennyiségére, csomagolására, elkészítésére, a szállítás ütemezésére, valamennyi az ajánlatban szereplő kikötésre elfogadó nyilatkozatot tett, kivéve a vételárát. Ezt követően a vevő a vételárát a május 23-ai e-mail levélben elfogadta. Tény, hogy a vevő ebben a levélben további szerződési kikötéseket is megfogalmazott, ez azonban nem hatott ki a szerződés létrejöttére a később kifejtendők szerint. Az IFS tanúsítvány beszerzésétől a felperes az A/5. sorszám alatt csatolt levélből kitűnően még május 19-én elállt, így e minőségi tanúsítvány hiánya sem akadályozta a szerződés létrejöttét. A 2005. június 6-án kelt e-mailben írtaknak nem csupán azért nincs relevanciája, mert az e-mail a szerződés létrejöttét követően keletkezett, hanem azért sem, mert azt a "V" Kft. intézte a II.r. felpereshez, akivel azonban az alperes állítása szerint nem állt olyan jogviszonyban, hogy nevében nyilatkozhatott volna, így az nem arra jogosulttól származott.

A Bécsi Vételi Egyezmény 19. cikkének (1) bekezdése szerint az ajánlatra adott és elfogadásra utaló válasz, ha kiegészítéseket, korlátozásokat vagy egyéb módosításokat is tartalmaz, az ajánlat

viSSzautasítását jelenti és új ajánlatnak minősül. A II. r. felperes által 2005. május 23-án megküldött irat a felek között már korábban létrejött szerződési rendelkezéseken túlmenően az alperes árra vonatkozó ajánlatának elfogadását jelentette azzal, hogy ebben az iratban voltak olyan új elemek, melyek a 19. cikk (3) bekezdése szerint lényeges módosításnak tekintendők (pl. választottbíróági kikötés), illetve egyéb új elemek, amit a felülvizsgálati kérelem is felsorol. Ugyanakkor helytállón, a 8. cikk (3) bekezdése megfelelő alkalmazásával tulajdonítottak a perben eljáró bíróságok kiemelkedő jelentőséget a felek ezt követően tanúsított magatartásának.

A körülményekből megállapíthatóan a felek május 23-át követően szerződésben állónak tekintették magukat. A május 31-ei e-mailben a felperes konkrét időpontot kért a gyártás megtekintésére. 2005. augusztusában az alperes fogadta a II. r. felperes képviselőjét, nevezett két db konzervet laboratóriumi vizsgálat céljából magával vitt, azt az alperes költségére bevizsgáltatta (és a labor megfelelőnek találta) 2005. augusztus 22-én T F az ugyanezen a napon kelt e-mailban azt közölte a II. r. felperessel, hogy 1,000.000 db konzerv rendelkezésre áll - ami arra utalt, hogy teljesíteni tudnak, a vevő az 1/F/5. sorszám alatt csatolt 2005.szeptember 12-ei e-mailjében közölte, hogy hajlandó az első 24 kamion árut fehér tálcával elfogadni a korábban kikötött négy színű helyett, és kérte az értesítést arról, hogy mikor lehet a kamionba rakodni. A 2005. szeptember 14-ei e-mailben az alperes azt közölte, hogy nem tudják a terméket a kikötött áron szállítani és áremelést kért, ami ugyancsak azt bizonyítja, hogy magát szerződésben állónak tekintette és még szeptember 28-án is arra utalt, hogy a termék mennyiségének hiánya miatt nem tud szállítani. Arra, hogy létre sem jött közöttük szerződés csak decemberben hivatkozott.

Helytállón utaltak arra az eljáró bíróságok, hogy nincs jelentősége a perbeli jogvita eldöntése szempontjából annak, miszerint az alperes kereskedelmi tevékenységet nem folytat. Az áru export céljára történő eladása nem volt tiltott tevékenység, és nem volt hatósági engedélyhez kötve. Az, hogy az alperes ténylegesen más alkalommal végzett-e értékesítési tevékenységet a perbeli szerződés létrejöttére nem hatott ki, és az sem, hogy egy másik gazdálkodó szervezet a "H" Kft. foglalkozott-e, avagy sem a konzervekkel kapcsolatos nagykereskedéssel. Nem volt jelentősége annak sem, hogy más ügyekben az alperes igénybe vette-e a "H" Kft. szolgáltatásait.

Az alperes azzal, hogy a szerződés teljesítését megtagadta szerződésszegést követett el, ezért az Egyezmény 74. és 76. cikkének (1) bekezdése alapján köteles a felperesek kárát megfizetni.

A kifejtettekre figyelemmel a Legfelsőbb Bíróság a Debreceni Ítéltábla Gf.III.30.332/2008/7. számú ítéletét a Pp. 275. §-ának (3) bekezdése szerint hatályában fenntartotta.

Az alperes felülvizsgálati kérelme sikertelen volt, ezért a Pp. 78. §-ának (1) bekezdése szerint köteles a felpereseknek a felülvizsgálati eljárással okozott költségét megtéríteni. A felperesek felülvizsgálati perköltsége a 32/2003.(VIII.22.) IM rendelet 3. §-a (2) bekezdésének a/ és b/ pontja, valamint (5) bekezdése szerint felszámítható, az ÁFA-t is tartalmazó ügyvédi munkadíjat foglalja magában.

A Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. §-ának (1) bekezdése szerint tárgyaláson kívül bírálta el.

Budapest, 2009.november 17.

**Dr. Vezekényi Ursula s.k. a tanács elnöke,
Gyöngyösiné Dr. Gyügyei Klára s.k. előadó bíró,
Dr. Lőrincz Györgyné s.k. bíró**

A kiadmány hitelül:

*bíróági írnok
(PBné)*